

Työohjelma

1 Toiminnan organisointi, johtamisorganisaatio ja sen vastuut

Lapin Elinvoimakeskuksen alueen liikenneturvallisuustoimijatyö vuonna 2026 toteutetaan puitesopimustoimijoiden kanssa. Alue on jaettu kahteen toimija-alueeseen, Länsi- ja Itä-Lappiin. Länsi-Lapin toimijan alueeseen kuuluu 11 kuntaa ja Itä-Lapin toimijan alueeseen 10 kuntaa. Tämä toimintasuunnitelma on laadittu Itä-Lapin liikenneturvallisuustyötä varten. Toimijatyössä ja painotusten valinnassa otetaan huomioon Valtakunnallinen liikenneturvallisuussuunnitelma 2022–2026 ja sen päivitys, Lapin maakunnallinen liikenneturvallisuussuunnitelma 2025–2030, seutukunnalliset liikenneturvallisuussuunnitelmat sekä Lapin ELY-keskuksen organisaatiomuutos vuodenvaihteessa 2025–2026.

Esitämme, että Itä- ja Länsi-Lapin liikenneturvallisuustoimijatyötä ohjataan kaksi kertaa vuodessa yhteisessä ohjausryhmässä. Ohjausryhmään kuuluvat kuntien, Elinvoimakeskuksen ja yhteistyökumppaneiden edustajat. Ohjausryhmässä sovitaan toteutettavista yhteisistä teemoista, linjataan mahdollisia kehitystarpeita, jaetaan hyviä käytäntöjä mm. asiantuntijapuhevuorojen muodossa sekä seurataan kustannusten toteutumista. Toimijat ovat vuorotellen ohjausryhmän sihteerinä. Ohjausryhmän kokouksiin osallistutaan Teamsin välityksellä. Lisäksi esitämme, että toimijatyön kehittämiseksi järjestetään kaksi kertaa vuodessa kehittämispäivä, johon osallistuvat Elinvoimakeskuksen, Liikenneturvan ja toimijakonsulttien edustajat. Toimijat vastaavat vuorotellen myös kehittämispäivän sihteerin tehtävistä. Työmääräarviossa on varauduttu siihen, että Sitowisen liikenneturvallisuustoimijoista yksi henkilö osallistuu kehittämispäivään läsnä, muut etänä.

Käytännön kuntatyötä ohjataan kuntien liikenneturvallisuusryhmissä. Toimija vastaa myös kuntaryhmien sihteerin tehtävistä ja valmistelee kokousten asialistat ja materiaalit yhdessä puheenjohtajan kanssa. Kuntaryhmien säännölliset kokoukset ja jäsenten aktiivinen osallistuminen on olennaista liikenneturvallisuustyön onnistumisen kannalta. Kokousten välillä toimija toimii itsenäisesti järjestäen ja toteuttaen sovittuja toimenpiteitä yhdessä yhteistyökumppaneiden ja kuntien eri yksiköiden kanssa. Aina edellisessä kokouksessa sovitaan seuraavan kokouksen ajankohta. Työmääräarviossa on varauduttu siihen, että jokaisen kunnan osalta kaksi kuntakokousta vuodessa toteutetaan läsnä.

2 Työryhmä ja varahenkilöjärjestelyt

Sitowisessa työn projektipäällikkönä ja liikenneturvallisuustoimijana toimii DI Pilvi Lehtonen. Lisäksi työssä liikenneturvallisuustoimijana ja projektipäällikön varahenkilönä toimii DI Paula Siuruainen. Tarvittaessa liikenneturvallisuustoimijana on käytettävissä myös DI Miro Mujunen. Liikenneturvallisuustoimijat toimivat ensisijaisesti toistensa varahenkilöinä. Liikenneturvallisuustoimijoiden varahenkilöjärjestelyä täydentää DI Mika Savolainen. Työssä suunnittelijoina toimivat Ins. (AMK) Henna Vikström ja Ins. (AMK) Ida Lehmus. Toimijoiden kuntajako ja kuntakohtaiset varahenkilöjärjestelyt on esitetty alla olevassa taulukossa. Edellä esitetyt

avainhenkilöt ja asiantuntijat hoitavat pääosan henkilötyöstä, mutta tarvittaessa käytämme myös muuta Sitowisen henkilökuntaa.

Taulukko 1. Itä-Lapin toimijatyön kuntajako

Kunta	Liikenneturvalli- suustoimija	Varahenkilöt
Inari	Paula Siuruainen	Pilvi Lehtonen / Miro Mujunen
Kemijärvi	Pilvi Lehtonen	Paula Siuruainen / Miro Mujunen
Pelkosenniemi	Pilvi Lehtonen	Paula Siuruainen / Miro Mujunen
Posio	Pilvi Lehtonen	Paula Siuruainen / Miro Mujunen
Ranua	Pilvi Lehtonen	Paula Siuruainen / Miro Mujunen
Rovaniemi	Paula Siuruainen	Pilvi Lehtonen / Miro Mujunen
Salla	Pilvi Lehtonen	Paula Siuruainen / Miro Mujunen
Savukoski	Pilvi Lehtonen	Paula Siuruainen / Miro Mujunen
Sodankylä	Paula Siuruainen	Pilvi Lehtonen / Miro Mujunen
Utsjoki	Paula Siuruainen	Pilvi Lehtonen / Miro Mujunen

Toimivan liikenneturvallisuustyön kannalta on tärkeää, että kaikille työhön osallistuville henkilöille on nimetty omassa organisaatiossaan varahenkilö. Konsultin osalta se on erityisen tärkeää, jotta voidaan taata työn saumaton jatkuminen mahdollisissa muutostilanteissa. Projektipäällikön työpanoksen ja vastuun ollessa tässä työssä suuri, olemme varmistaneet, että projektipäällikön varahenkilöillä on valmiudet hoitaa projektipäällikön tehtäviä mahdollisen poissaolon ajan. Varahenkilöjärjestelyt on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Konsultin varahenkilöjärjestelyt

Henkilö	Tehtävä	Varahenkilöt
Pilvi Lehtonen	Projektipäällikkö, liikenneturvallisuustoimija	Paula Siuruainen, Miro Mujunen, Mika Savolainen
Paula Siuruainen	Liikenneturvallisuustoimija	Pilvi Lehtonen, Miro Mujunen, Mika Savolainen
Henna Vikström, Ida Lehmus	Suunnittelija	Suunnittelijat toimivat toistensa varahenki- löinä
Kati Kiiskilä	Laadunvarmistaja	Pirkka Hartikainen

Sitowisellä on tarvittaessa mahdollisuus osoittaa työhön myös muita tehtävien hoitamiseen kykeneviä asiantuntijoita mahdollisten päällekkäisten yllättävien poissaolojen ajaksi. Muutoksista sovitaan kuitenkin yhdessä tilaajan kanssa.

Kaikilla tieympäristössä maastotöihin osallistuvilla on vähintään Tieturva 1 -pätevyys.

Varahenkilöjärjestelyt olisivat toivottavia myös kunnissa ja muissa sidosryhmissä. Työn kannalta on tärkeää, että kustakin hallintokunnasta olisi aina edustaja liikenneturvallisuusryhmän kokouksessa, vaikka varsinainen jäsen ei pääsisi paikalle.

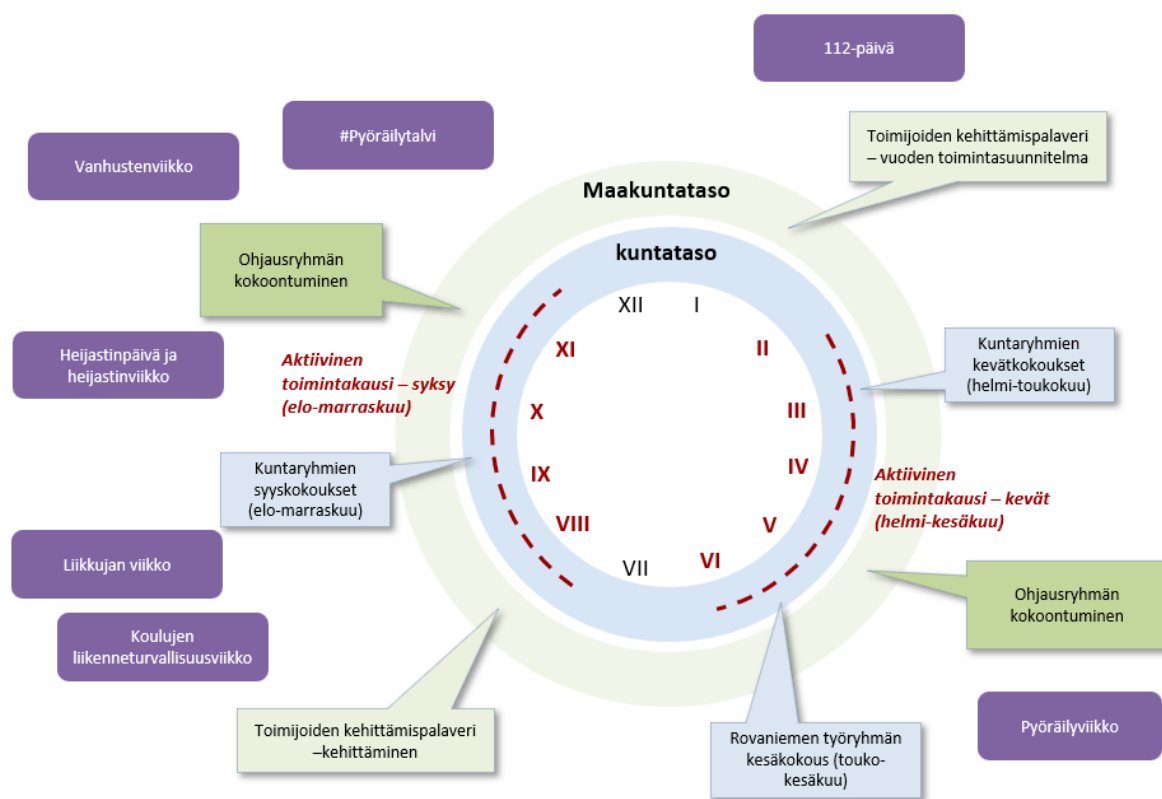
2 Toimijatyön työmenetelmät

Alla on kuvattu toimijatyön työmenetelmät.

Toimijatyön jatkuvasta luonteesta johtuen työtä on yleisesti rytmitetty toimijatyön vuosikellon avulla (kuva 1). Vuosikello sisältää sekä kunta- että maakuntatason toimenpiteet ja näin havainnollistaa toistuvien tapahtumien ajoittumisen ja muodostaa yhteisen rakenteen Lapin liikenneturvallisuustyölle. Käytännön toimissa työ jakautuu ajallisesti kahteen selkeään osaan; kevätkauteen (tammi-kesäkuu) ja syyskauteen (elo-marraskuu). Joului- ja tammikuussa keskitytään pääasiassa edellisen vuoden raportointiin (vuosikertomukset) ja uuden vuoden suunnitteluun (toimintasuunnitelmat).

Käytännön työn onnistumisen kannalta tärkeitä työmenetelmiä ovat ohjausryhmän ja kuntien liikenneturvallisuusryhmien kokoukset sekä kahdesti vuodessa järjestettävät kehittämiskokoukset, joissa koordinoidaan ja suunnitellaan käytännön toimet omalla tasollaan. Ohjausryhmän kokouksia on hyvä pitää kaksi vuodessa, alku- ja loppuvuodesta. Kuntien liikenneturvallisuusryhmien kokouksia on näkemyksemme mukaan hyvä pitää kaksi kappaletta vuosittain. Toinen kokouksista ajoittuu kevätkaudelle (helmi-maaliskuu) ja toinen syyskaudelle (syys-lokakuu). Rovaniemen liikenneturvallisuusryhmä kokoontuu lisäksi kerran kesäkaudella. Läsnä järjestettävien kuntaryhmien kokoukset niputetaan samalle tai vierekkäisille päiville nykyisen käytännön mukaisesti kustannusten minimoimiseksi.

Kuva 1. Toimijatyön vuosikello: Kokousten ja teemapäivien ajoittuminen eri kausille.

Kunta- ja maakuntatasoilla kokouksissa käsiteltäviä perusasioita ovat:

- toimijatyön tilannekatsaus
- eri osapuolten ja yhteistyökumppaneiden kuulumiset
- maakunnan ryhmässä vireillä olevat asiat (terveiset kuntatasolle)
- kuntatasolla vireillä olevat asiat (terveiset maakuntatasolle)
- fyysisten liikenneturvallisuushankkeiden seuranta- ja Excel -taulukon ylläpito (kuntatasolla)
- onnettomuus- ja liikenneturvallisuustilanteen seuranta
- tulevan toiminnan suunnittelu

Muita kokouksen ajankohtaan liittyviä käsiteltäviä asioita ovat:

- Liikenneturvallisuusryhmän kokoonpanon tarkistaminen esimerkiksi kerran vuodessa (esim. rajavartiolaitoksen, tullin, viestinnän, matkailun, maankäytön, hyvinvoinnin, toisen asteen, hyvinvointialueen tai valtuuston/kunnanhallituksen edustajat). Samalla voidaan sopia, kutsutaanko uusi edustaja ryhmän kokoonpanoon vai järjestetäänkö jokin työryhmän kokouksista ns. teemakokouksena, johon tietty edustaja kutsutaan.
- Toimenpiteisiin liittyvä yhteistyötarve ja tulevien tilaisuuksien, koulutusten ja tapahtumien vastuu-jako ja järjestelyt (kunta- ja maakuntatasolla)
- Toimijan työn kehittäminen ja arviointi sovittavin väliajoin

- Valtakunnallisten tai maakunnallisten suunnitelmien vaikutukset kuntatyöhön (esim. valtakunnallinen liikenneturvallisuusstrategia, Lapin maakunnallinen liikenneturvallisuussuunnitelma)

Oleellisia seikkoja vuosikellon mukaisen tehokkaan toiminnan onnistumiseksi ovat:

- Kokousten huolellinen etukäteissuunnittelu ja valmistelu
- Kokousten ajankohdan sopiminen hyvissä ajoin
- Kokouspaikan kierrättäminen esim. kerran vuodessa ja tutustuminen eri organisaatioiden toimintaan tai liikenneympäristöön
- Kokousten teemoittaminen ja aiheen käsittely yhdessä asialistan kohdassa, esim. tietty ikäryhmä, tietty kohderyhmä, ajankohtainen teema tai tuore tutkimustulos
- Eri osapuolien sitoutuminen ja toimivat varahenkilöjärjestelyt
- Selkeä vastuiden määrittäminen eri toimenpiteille ja kirjaaminen muistioon.
- Ajantasainen tiedottaminen sovituista asioista
- Toimijan ja tilaajan välinen luottamus

Toimija toimii aktiivisesti ja itsenäisesti suoraan kuntien eri hallintokuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa liikenneturvallisuusryhmissä sovittujen periaatteiden mukaisesti. On tärkeää, että toimija pystyy tekemään tarvittaessa muutosehdotuksia tai ideoimaan uusia toimenpiteitä myös kokousten välisenä aikana ja hake-
maan niille tilaajien hyväksynnän, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi. Jatkuva tiedonvaihto toimijan, kuntien ja Elinvoimakeskusten välillä on tärkeää. Suora toiminta kansalaisten suuntaan konkretisoituu pääasiassa viestinnän kautta sekä tukemalla kuntien tai muiden toimijoiden järjestämien tapahtumien ideointia.

3 Toimijan tehtävät ja työmenetelmät

Liikenneturvallisuustyön voi jakaa karkeasti perustyöhön ja kehittämistyöhön. Jako on esitetty lyhyesti alla. Eri kokonaisuudet on kuvattu tarkemmin tässä luvussa.

Liikenneturvallisuustoimijan perustyö sisältää:

- Liikenneturvallisuustyöryhmien kokoukset kahdesti vuodessa (Rovaniemi kolme kokousta), kokousten järjestelyt ja sihteerin tehtävät
- Ohjausryhmän kokoukset kahdesti vuodessa, kokousten järjestelyt ja sihteerin tehtävät vuoroittain toisen konsultin kanssa
- Kehittämiskokoukset kahdesti vuodessa, kokousten järjestelyt ja sihteerin tehtävät vuoroittain toisen konsultin kanssa
- Yhteydenpito kuntien kanssa, liikenneturvallisuustyöryhmien kokoonpano- ja yhteystietolistojen ylläpitäminen
- Liikenneympäristön toimenpidesuunnitelmien tilannekatsaukokoukset kahden vuoden välein
- Hankekortti tai auditointi, 1 kpl / kunta / 3-vuotiskausi
- Liikennejärjestelmätemainen kokous, 1 kpl / vuosi
- Liikenneturvallisuustyön vuosiraportointi
- Projektinhallinta, kuten kustannusseuranta ja konsultin sisäinen työnjako

Liikenneturvallisuustoimijan kehittämistyö sisältää:

- Viestinnän tukemisen: valmiit sosiaalisen median julkaisut (6 kpl) kuntiin, mahdollisten kuukausitie-dotteiden toimittaminen kuntiin ja sidosryhmille
- Teams-infojen (6 kpl) järjestäminen ja kutsujen jakaminen työryhmien jäsenille
- Materiaalitoimitukset kuntiin / liikenneturvallisuustyön toimenpide-esitysten laatiminen
- Rovaniemen kaupungille 1 kevyt auditointi tai muu kevyt kehittämistyö / vuosi
- Liikenneturvallisuustyön vuosiraportin laatiminen
- Liikenneturvallisuustyön seuranta

Kuntien liikenneturvallisuustyön tukeminen ja aktivointi on toimijan tärkeä perustehtävä. Tukea voidaan antaa monella eri tavalla ja toimenpiteet riippuvat kuntien tarpeista. Työn perustana on toimiva, säännöllisesti kokoontuva liikenneturvallisuustyöryhmä, jossa toimenpiteitä suunnitellaan ja niiden toteutumista seurataan vuosikellon mukaisesti. Kuntien liikenneturvallisuustyötä kehitetään jatkuvasti tuomalla hyviä esimerkkejä muualla toteutetuista onnistuneista toimenpiteistä ja/tai tapahtumista. Tulevana sopimuskautena painotamme toimijatyössä olemassa olevien toimintamallien näkyväksi tekemistä. Lapin kuntien kanssa työskennellessä on käynyt ilmi, että haasteena toimintamallien toteuttamisessa on sopivien toimintamallien löytäminen, ei niinkään niiden puuttuminen. Sen vuoksi haluamme panostaa valmiiden toimintamallien hyödyntämiseen entistä paremmin.

Liikenneturvallisuustoimijan perustyöhön sisältyy liikenneturvallisuusryhmien kokousten valmistelu ja sihteerintehtävät sekä asiantuntijatuki kokousten aikana ja niiden välillä. Liikenneturvallisuusasioiden lisäksi liikenneturvallisuusryhmissä on luontevaa käsitellä kävelyn ja pyöräilyn sekä liikkumisen ohjauksen kehittämistä ja edistämistä. Kunnat ovat kokeneet hybridikokoukset mielekkäänä vaihtoehtona, joten tulevana sopimuskautena kokoukset pyritään järjestämään pääsääntöisesti läsnäkokouksina, että niissä on myös etäosallistumismahdollisuus. Toteutustavan valinta tehdään yhdessä työryhmän puheenjohtajan kanssa. Liikenneturvallisuustoimija osallistuu kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien kokouksiin ensisijaisesti läsnä (kaksi kokousta / kunta). Rovaniemen kaupungin kolmenteen kokoukseen osallistutaan läsnä, mikäli se ajoittuu peräkkäisille päville esimerkiksi kehittämiskokouksen tai muiden liikenneturvallisuustyöryhmien kokousten kanssa.

Kuntakohtaisesti tuotetaan lisäksi liikenneturvallisuustyön toiminnan vuosiraportit, jotka sisältävät katsauksen edellisvuoden työhön niin fyysisen ympäristön kuin liikennekasvatuksen osalta sekä liikenneonnettomuustilastoihin kuntakohtaisesti.

Kaikkiin kuntien yhteiset toimenpiteet sekä kuntakohtainen toiminta sovitetaan budjettiin. Kuntien toiminnan tueksi voidaan toimittaa materiaaleja, kuten heijastimia tai pyöränvaloja. Materiaalibudjettia on varattu 500 euroa toteutusvaihtoehdossa ja se jaetaan kuntakohtaisesti. Materiaaleja toimitetaan kuntiin pyydettyessä. Vaihtoehtona materiaalihankinnoille esitämme, että resurssi käytetään selkeiden liikenneturvallisuustyön toimenpide-esitysten laatimiseen. Materiaalihankinnoista vapautuneella resurssilla voidaan koota eri kohderyhmien edustajille esitykset, joihin on koottu 3-5 helposti toteutettavaa toimenpidettä.

Kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmien liikenneympäristön toimenpiteiden toteutumisen seuranta on tavoitteena tehdä kahden vuoden välein. Seuranta toteutetaan joko sähköpostitse tai Teams-kokouksissa, joihin osallistuu konsultin, kunnan ja Elinvoimakeskusten edustajat. Liikenneympäristön toimenpidelistoja ylläpidetään Excel-muodossa.

Toimija auditoi fyysisen ympäristön parantamissuunnitelmia ja laatii hankekortteja. Yksittäisille kunnille suunnattuja toimenpiteitä ovat pienet liikenneympäristön suunnitelmien liikenneturvallisuusauditoinnit (esim. kouluympäristöt, julkisten palveluiden piha-alueet, kaavat) ja hankekortit. Vaihtoehtoisesti kuntakoh-
taisesti voidaan toteuttaa muuta asiantuntijatyötä, esimerkiksi tietyn kohteen esteettömyyskatselmus liiken-
neturvallisuusryhmän kokouksen yhteydessä tai pienet asiantuntijatyöt. Työmääräarviossa on varauduttu
kolmivuotiskaudella (2026-2028) yhteen auditointiin, hankekorttiin tai vastaavaan per kunta.

Liikennejärjestelmätöön liittäminen liikenneturvallisuustyöhön tehdään liikennejärjestelmäteemaisten ko-
koustensa kautta. Itäisen Lapin kunnille järjestetään yksi yhteinen liikennejärjestelmäteemainen kokous vuosit-
tain. Kokouksessa käsitellään kuntien yhteisiä asioita sekä ajankohtaisia liikennejärjestelmään, maankäyt-
töön, liikenneturvallisuuteen ja kestävään liikkumiseen liittyviä teemoja. Toimija valmistelee kokouksen sekä
toimii asiantuntijana ja sihteerinä kokouksessa. Kokous toteutetaan Teamsin välityksellä.

Toimijatyön kautta koulutetaan ja jaetaan tietoa. Edellisillä sopimuskausilla hyväksi havaittuja Teams-tie-
toiskuja jatketaan yhteistyössä muiden liikenneturvallisuustoimijakonsulttien ja liikenneturvallisuustoimija-
hankkeiden kanssa. Teams-tietoiskuja toteutetaan vähintään 6 kpl / vuosi.

Liikenneturvallisuusviestintä koetaan kunnissa erittäin tärkeäksi ja sitä halutaan jatkaa edelleen. Aktiivisella
vuorovaikutuksella sekä järjestelmällisellä tiedottamisella on suuri merkitys liikenneturvallisuustyössä. Esi-
tämme, että toimija jatkaa sosiaalisen median materiaalien tuottamista. Julkaisuvalmiit materiaalit on koettu
kunnissa hyväksi ja helpoksi tavaksi toteuttaa kunnan liikenneturvallisuus- ja kestävä liikkumisen viestintää.
Viestinnässä tehdään yhteistyötä toisen liikenneturvallisuustoimijakonsultin kanssa, jolloin tavoitteena on,
että kunnat saavat liikenneturvallisuuden viestintämateriaaleja esimerkiksi sekä sosiaalisen median julkaisu-
jen että liikenneturvallisuusryhmille kohdennettavien tiedotteiden kautta. Sosiaalisen median julkaisuja tuo-
tetaan vuodessa vähintään 6 kpl. Julkaisuajankohdat valitaan siten, että niiden sisältö ja viestintätavoite vas-
taavat ajankohtaisia aiheita.

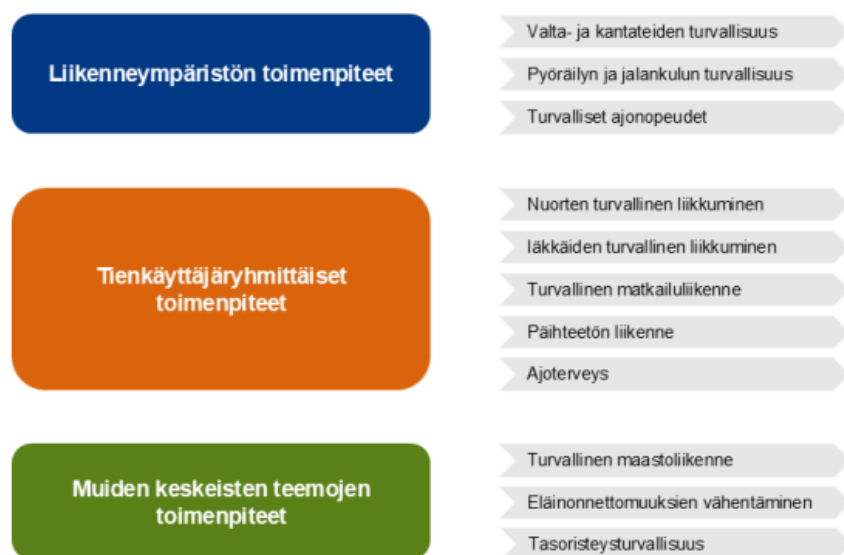
Kuntia kannustetaan myös muuhun liikenneturvallisuusviestintään. Tavoitteena on, että kun kunnassa teh-
dään liikenneturvallisuustoimintaa, se tehtäisiin näkyväksi myös viestinnän keinoin eri kanavissa. Tämän
vuoksi on hyvä, että liikenneturvallisuustyöryhmien kokouksiin osallistuu kunnasta myös viestintää tekevä
henkilö. Mahdollisuuksia kunnan liikenneturvallisuusviestintään ovat erityisesti nostot kunnan verkkosivuille,
sosiaalisen median tileille sekä paikallislehtien aktivoiminen liikenneturvallisuusviestintään. Paikallinen media
voidaan pyytää vierailemaan liikenneturvallisuusryhmän kokoukseen ja osallistumaan tapahtumiin. Liikenne-
turvallisuustoimijan kokoamat vuosikatsaukset sekä toteutuneen toiminnan listaukset on hyvä saattaa kun-
nan viestintävastaavan tietoon, ja niistä kannattaa viestiä muun muassa kuntapäätäjille, eri hallintokunnille
sekä kuntalaisille.

Vuorovaikutusmenetelmien kehittäminen ja ylläpito. Konsultti sitoutuu käyttämään tilaajan edellyttämiä
vuorovaikutuskanavia. Edellisellä sopimuskaudella projektipankkia ylläpidettiin Teamsissa, mutta se on ko-
ettu hankalaksi. Projektipankkia ovat käyttäneet ELY-keskuksen edustajat. Uuden projektipankkiratkaisun
valinta on ajankohtaista sopimuskauden alkaessa. Koska projektipankille koetaan olevan tarvetta vain ELY-
keskuksessa, ehdotamme, että yhtenä vaihtoehtona tarkastellaan aineistojen lähettämistä sähköpostitse:
konsultti lähettää kootusti uusimmat kokousaineistot sekä sovitulla aikavälillä toteutetut hankekortit Elinvoi-
makeskukselle esimerkiksi puolen vuoden välein kokouskierroksen päätyttyä tai neljännesvuosittain. Aineis-
tojen toimitus ja jäsentely voidaan toteuttaa siten, että Elinvoimakeskuksen on helppo siirtää uusimmat ai-
neistot omiin järjestelmiinsä. Elinvoimakeskuksen sivustolla julkaistavat aineistot tuotetaan saavutettavassa

muodossa. Saavutettavan aineiston tarve sovitaan aina tilannekohtaisesti, jotta työhön käytettävät resurssit suuntautuvat järkevällä tavalla.

Liikenneturvallisuustyön seurantaa ollaan kehittämässä tulevalla sopimuskaudella. Esitämme, että seuranta perustuu Lapin maakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman 2025–2030 painopistealueisiin (kuva 2). Seuranta voidaan ottaa osaksi kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien kokouksia: kokouksessa käydään läpi eri painopistealueet ja kirjataan muistiin, mitä kuhunkin painopistealueeseen liittyvää kunnan alueella on tehty kuluvaan vuoteen aikana. Läpikäynti herättelee kokouksen osallistujia liikenneturvallisuustyön keinoihin ja tekee maakunnallista liikenneturvallisuussuunnitelmaa tutuksi. Tavoitteena on tehdä seurannasta riittävän kevyttä ja herättelevää: ei käydä läpi valmiita toimenpidelistauksia vaan käsitellään painopistealueita va-
paammin ja sujuvammin. Kokouksissa tunnistetut toimenpiteet kootaan vuosittain yhteen ja kooste voidaan raportoida kevyesti joko vuosiraportin yhteydessä tai erikseen.

Kuva 2. Lapin liikenneturvallisuustoimenpiteiden painopistealueet

4 Työn seuranta ja raportointi

Toimijatyön kustannuksia ja sopimuksen toteutumista seurataan. Kustannusseurannasta, suoritetuista tehtävistä ja kuntien liikenneturvallisuustapahtumista laaditaan katsaus neljä kertaa vuodessa, lähtökohtaisesti ohjausryhmän kokouksiin ja kehittämiskokouksiin. Budjettikatsaus sisältää henkilötöiden (eriteltynä kokoukset, muu toimijatyö, yhteistoiminta muiden Elinvoimakeskusten kanssa), matkakustannukset (eriteltynä kokoukset, muut) ja muut kulut (materiaalikustannukset). Kustannusseurannan runkoa voidaan täydentää ennen työn alkamista. Seurantaraportti lähetetään tilaajalle sähköpostitse.

5 Toimijatyön erityispiirteet

Toimijan työ on jatkuvaa ja itsenäistä, mutta tiiviiseen yhteistyöhön perustuvaa palvelua. Sen vuoksi toimijatyö on toimeksiantona vaativa ja erityislaatuinen. Toimija tekee tiiviisti yhteistyötä muiden kanssa, jolloin vuorovaikutustaidot, toimijan kokemus ja osaaminen sekä myös persoona vaikuttavat työn onnistumiseen. Uudistumiskyky on tärkeä edellytys työn onnistumiselle ja eri osapuolien motivaation säilymiselle. Toimijatyön kehittymisen kannalta näemme tärkeäksi toimijan ja muun työryhmän osallistumisen myös erityyppisiin tutkimus- ja suunnittelutoimeksiantoihin. Niiden kautta toimija saa uutta näkökulmaa sekä toimijatyötä tukevaa tietoa ajankohtaisista teemoista. Toisaalta toimija voi viedä muiden toimeksiantojen yhteydessä terveisiä ruohonjuuritason haasteista ja kehittämistarpeista ylöspäin.

Näemme tärkeäksi lisätä entisestään toimijoiden välistä yhteistyötä. Työn kehittäminen ja siihen liittyvä keskustelu sekä ideointi yhdessä muiden toimijoiden kanssa on hedelmällistä ja säästää myös tilaajan resursseja. Sitowisessa tehdään toimijatyötä useilla eri alueilla ja kunnissa. Haluamme hyödyntää valtakunnallista toimijatyöverkostoaamme Lapin alueella ja tuoda uusia ajatuksia ja ideoita sekä laajempaa yhteistyötä toimijatyöhön myös muilta alueilta, ja vastavuoroisesti jakaa Lapin alueen parhaita kokemuksia muualle.

Toimijan työssä korostuu sen luonteen ja pitkäkestoisuuden vuoksi luottamus toimijan ja tilaajan välillä, mikä on myös edellytys onnistumiselle. Tilaajat ja yhteistyökumppanit voivat tukea merkittävästi toimijan työtä oikea-aikaisilla päätöksillä ja johdonmukaisella toiminnalla. Myös toimijan sitoutuminen työhön on luonnollisesti erittäin tärkeää. Liikenneturvan roolin näemme yhteistyökumppanina ja toimijan työn tukena hyvin tärkeäksi. Vahva ”toimija-tilaaja-Liikenneturva -kolmikanta” luo työlle erinomaisen pohjan.

Toimijatyön ollessa palvelua ilman määrämuotoista prosessia ja lopputuotetta, työnaikainen laadukas raportointi ja kustannusseuranta on tärkeää. Näin tilaaja voi seurata toimijan työtä ja siitä syntyviä kustannuksia sekä arvioida onnistumista. Keskeisenä raportointitapana näemme sovituin väliajoin päivitettävän kustannusseurannan ja kokousten sekä muun tarpeellisen materiaalin toimittamisen.

Toimijan työn erityispiirteisiin ja haasteisiin kuuluu tietty yllätyksellisyys. Kun tehdään työtä useiden eri yhteistyökumppaneiden kanssa ja eri alueilla, tulee kunkin alueen henkilöt ja toimintatavat oppia. Aiempi kokemus ja yhteistyökumppaneiden tuntemus eri alueilla vähentää yllätyksiä, samoin huolellinen ohjeistus ja asioiden varmistaminen useaan kertaan. Lapin Elinvoimakeskusten alue ja siellä toimivat sidosryhmät ovat esitettävälle työryhmälle entuudestaan tuttuja, mikä auttaa työn suunnittelussa ja yhteydenpidossa.

6 Toimijatyön riskit ja niiden hallinta

Toimijatyöhön liittyy näkemyksemme mukaan alla esitettyjä projektin hallintaan ja työn suorittamiseen liittyviä riskejä.

Projektin hallintaan liittyvät riskit, niiden hallinta ja minimointi:

- Riskinä: Projektipäällikön tai muun asiantuntijan sairastuminen tai ylikuormitus: töiden huolellinen etukäteisresursointi ja ennakoon suunnitellut varahenkilöjärjestelyt ja osaavan henkilöstön laajuus. Minimoimme riskiä ydintimillämmme ja varahenkilöjärjestelyillämmme. Etäosallistumismahdollisuudet parantavat reagoitua yllättäviin sairastumisiin, sillä suuri osa toimijan työstä on tarvittaessa

mahdollista toteuttaa myös etänä. Etäosallistumista hyödynnetään erityisesti tilanteissa, joissa kokoukseen matkustaminen ei ole mahdollista sairastumisen vuoksi.

- Riskinä: Kustannusten ylittyminen: huolellinen budjetointi ja kulujen arviointi, kustannusten säännöllinen läpikäynti ja puuttuminen ajoissa ohjausryhmän kokouksissa. Lähtökohtana on, että projektipäällikkö pitää itsenäisesti huolen budjetissa pysymisestä eli toiminta suunnitellaan annettuun budjettiin sopivaksi. Toimijan käytettävä työpanos ja työtehtävät suunnitellaan käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.
- Riskinä: Asioiden käsittely venyy tilaajatahoista johtuen, päätöksiä ei saada tehtyä kunnissa tai Elinvoimakeskuksessa: käsittelyaikojen tiedostaminen ja niihin varautuminen jo heti työn alussa. Toimijan ja tilaajan välinen hyvä yhteistyö auttaa ongelmatilanteissa. Joustavuus ja hyvä yhteistyö edesauttaa hyvän lopputuloksen saavuttamista.

Työn suorittamiseen liittyvät riskit ja niiden minimointi:

- Riskinä: Kuntien sitoutuminen ja osallistuminen liikenneturvallisuusryhmien kokouksiin on heikkoa tai kaikkia hallintokuntia ei saada aktivoitua: kokoonpanojen tarkistaminen heti työn alussa ja säännöllisesti (esim. vuosittain), toimijamallin läpikäynti ja osallistumisen tärkeyden painottaminen (työn onnistumisessa oleellista on kuntien sitoutuminen ja osallistumien toimintaan). Päätäjien, viranhaltijoiden ja eri osapuolien vastuiden määrittäminen työn alussa. Kokoussisältöjen ja -menetelmien kehittäminen. Kokousten Outlook-kutsu jäsenten kalentereihin hyvissä ajoin.
- Riskinä: Toimija sijaitsee fyysisesti kaukana eikä tunne suunnittelualuetta: toimijan kokemuksella ja toiminnan hyvällä suunnittelulla voi kompensoida paikallistuntemusta. Tarjottavilla toimijoilla on katava kokemus Lapissa työskentelystä, ja he tuntevat alueen ja kunnat hyvin. Lisäksi toimijoilla ja asiantuntijoilla on kokemusta toimijan tehtävien hoitamisesta kauempaa.
- Riskinä: Tärkeän yhteistyökumppanin Liikenneturvan rahoituksen pienentyminen ja toiminnan supistuminen. Viime vuosina Liikenneturvan rahoituksessa on ollut vuosittain aiempaa selvästi suurempaa epävarmuutta, vaikka toistaiseksi se on pysynyt hyvällä tasolla.: tilanteen seuraaminen vuosittain ja reagoiminen ajoissa, mikäli mahdollista. Tarvittaessa sopeutuminen uuteen tilanteeseen ja korvaavien toimintojen löytäminen. Liikenneturvallisuustoimija-alueiden ja -konsulttien hyvällä yhteistyöllä ja osaamisella voidaan jatkaa kuntien liikenneturvallisuustyön tukemista myös Liikenneturvan rahoitusriskin toteutuessa.

Riskien hallinnassa ja minimoinnissa oleellista on etukäteissuunnittelu, avoimuus ja nopea reagointi. Toimija omalta osaltaan ilmoittaa heti havaittuaan mahdollista ongelmista ja/tai riskeistä, ja asiat pyritään käsittelemään pikaisesti. Tärkeää on, että tilaajatahoihin luodaan kontaktit, jotka mahdollistavat asioiden käsittelyn myös esimerkiksi sähköpostitse ja puhelimitse, sillä erillisten kokousten sopiminen nopealla aikataululla on usein aikataulullisesti haastavaa.

